

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Stedelijke Basisschool - De Spiegel te GENT

Hoofdstructuur	basisonderwijs
Instellingsnummer	20842
Instelling	Stedelijke Basisschool - De Spiegel
Directeur	Sophie VANHOVE
Adres	Zwijnaardsesteenweg 250 - 9000 GENT
Telefoon	09-243.80.20
Fax	09-221.36.97
E-mail	despiegel.dir@gent.be
Website	http://despiegel.freinet.be
Bestuur van de instelling	Stad Gent - Dep. Onderwijs en Opvoeding
Adres	Keizer Karelstraat 1 - 9000 GENT
Scholengemeenschap	Nexus Gandae
Adres	Neermeerskaai 2 - 9000 GENT
CLB	iCLB Gent
Adres	Jubileumlaan 215 - 9000 GENT
Dagen van het doorlichtingsbezoek	02-03-2015, 03-03-2015 en 05-03-2015
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	05-03-2015
Datum bespreking verslag met de instelling	03-04-2015
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Myriam VANDE MOORTELE
Teamleden	Lieven DEPRETTERE

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 SAMENVATTING.....	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus.....	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus.....	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?.....	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie.....	8
3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie	8
3.1.1.3 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie en wereldoriëntatie.....	8
3.1.1.4 Lager onderwijs: wiskunde.....	11
3.1.1.5 Lager onderwijs: wereldoriëntatie	14
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?.....	16
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?.....	17
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	18
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	19
4.1 Deskundigheidsbevordering.....	19
4.2 Rapporteringspraktijk.....	20
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	22
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	24
6.1 Wat doet de school goed?.....	24
6.2 Wat kan de school verbeteren?	24
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	25
8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG	25

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIP0-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal leergebieden.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIP0-referentiekader:
 - het onderwijsaanbod
 - de uitrusting
 - de evaluatiepraktijk
 - de leerbegeleiding.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

In dit luik rapporteert het inspectieteam ook over het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid van de school.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

De **Stedelijke Basisschool De Spiegel** is een freinetschool, gelegen in de buurt van het Universitair Ziekenhuis in Gent. Ze maakt deel uit van de scholengemeenschap 'Nexus Gandae'. De leerlingenpopulatie is een mix van buurtkinderen en kinderen die niet in de onmiddellijke omgeving van de school wonen. Meerdere ouders kiezen bewust voor de school omwille van het freinetonderwijs en/of de nabijheid van hun werkomgeving. Doorgaans komen de kinderen uit kansrijke milieus. Het relatief jongere leerkrachtenteam kiest veelal bewust voor de school. Basisschool De Spiegel telt momenteel vier leefgroepen in de kleuterafdeling en zes leefgroepen in de lagere afdeling. Ze zijn telkens samengesteld uit leerlingen van twee leeftijdsgroepen.

Op basis van het vooronderzoek van 23 februari 2015 onderzocht de onderwijsinspectie de leergebieden wiskundige initiatie, wiskunde en wereldoriëntatie in de kleuter- en de lagere afdeling. Verder peilde ze naar de kwaliteitsbewaking van de deskundigheidsbevordering en de rapporteringspraktijk. Daarnaast onderzocht ze hoe het algemeen beleid van de school vorm krijgt. Ook aspecten van de regelgeving en de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de leeromgeving maakten deel uit van het onderzoek.

Het erkenningsonderzoek van de onderwijsdoelstellingen in de **kleuterafdeling** wijst uit dat de school de ontwikkelingsdoelen voor de leergebieden **wiskundige initiatie** en **wereldoriëntatie** in voldoende mate nastreeft. De kleuteronderwijzers bewaken een goed evenwicht tussen de interesses van de kleuters en de na te streven doelen. Ze realiseren een evenwichtig en gevarieerd onderwijsaanbod waarbij een onderzoekende houding centraal staat. De projectmatige werking zorgt voor een sterke horizontale samenhang. Groeilijnen op schoolniveau getuigen van een verticale samenhang. Aangepaste speelleermaterialen, een stimulerende leeromgeving en de positieve begeleidingsstijl van de kleuteronderwijzers bieden kansen tot waarnemen, exploreren en experimenteren. Observatie-instrumenten helpen de ontwikkeling van kleuters in kaart te brengen en gerichte ondersteuning te bieden.

Het erkenningsonderzoek van de onderwijsdoelstellingen in de **lagere afdeling** toont aan dat de school de eindtermen voor het leergebied **wiskunde** in voldoende mate met de leerlingen bereikt. De onderwijzers realiseren een evenwichtig en gradueel onderwijsaanbod. Ze baseren zich hiervoor op een onderwijsleerpakket. Er is een experiment gestart om een onderwijsaanbod uit te werken dat vertrekt vanuit de basisprincipes van de onderwijsvisie. Aspecten van levend rekenen dragen bij tot een handelingsgericht en realistisch rekenonderwijs. De klassen beschikken over talrijke wiskundige materialen en wandplaten. De evaluatiepraktijk is evenwichtig. Foutenanalyses vormen het uitgangspunt om ondersteuning of onderwijs op maat van het kind te bieden, vaak in overleg met het zorgteam.

De **lagere afdeling** bereikt de eindtermen voor het leergebied **wereldoriëntatie** in voldoende mate. De onderwijzers proberen een goed evenwicht te bewaken tussen de inbreng van de leerlingen en de te bereiken eindtermen. Ze bieden een evenwichtig en gevarieerd onderwijsaanbod. De stimulerende begeleidingsstijl, de verschillende werk- en groeperingsvormen en de uitdagende leeromgeving bevorderen het actief leerproces. Leeruitstappen verruimen de leefwereld. De teamleden hebben oog voor procesgerichte evaluatie. De productgerichte evaluatiepraktijk kunnen ze echter beter afstemmen op het leerplan.

De school heeft een duidelijke visie op **deskundigheidsbevordering**. Het jaarlijkse nascholingsplan sluit aan bij de schoolprioriteiten en bij noden van teamleden. De school gebruikt interne en externe expertise om teamleden te professionaliseren. Leerkrachten benutten overlegmomenten om ervaringen, ideeën en leermiddelen met elkaar uit te wisselen. Hoewel de school de effecten van haar nascholingsbeleid niet gericht meet, hebben de meeste nascholingen een invloed op de onderwijspraktijk. Voor ICT heeft de school recentelijk waardevolle stappen gezet.

In overeenstemming met haar visie op een brede **rapporteringspraktijk**, voorziet de school allerlei kanalen om intern en extern te communiceren over de ontwikkeling van kinderen. Beide afdelingen stuurden vorig jaar onder meer de rapporten bij. Sommige aspecten kunnen echter doelgerichter en beter afgestemd worden op de leerplannen. In de lagere afdeling stellen teamleden zich niet altijd vragen over de doeltreffendheid van dit proces. De school beschouwt de rapporteringspraktijk als een groeiproces en wil de kwaliteit ervan als een prioriteit opvolgen.

Het **algemeen beleid** van de school is sinds dit schooljaar in handen van een nieuwe directeur. Samen met een nieuwe beleidsondersteuner en zorgcoördinator vormt zij het kernteam. Op school heerst een democratisch en gestructureerd beleid. De grote inzet en betrokkenheid van de teamleden en de wederzijdse waardering dragen bij tot een aangenaam en stimulerend leef- en werkklimaat. De school heeft een duidelijke visie op onderwijs. De vele overlegmomenten leiden tot gezamenlijke standpunten. De school neemt initiatieven om haar onderwijs kwaliteitsvol bij te sturen. Ze kan haar outputgegevens hiervoor nog efficiënter benutten.

De school krijgt een **gunstig advies** voor de **bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne** van de leer- en werkomgeving. Ze spoort risico's op een planmatige manier op en probeert tekorten te verhelpen.

Het onderzoek naar de geselecteerde aspecten van de **overige erkenningsvoorwaarden** toont aan dat het schoolteam de onderzochte **reglementering** voldoende respecteert.

De onderwijsinspectie sluit de doorlichting af met een **gunstig advies** voor de **kleuter- en de lagere afdeling**. Ze waardeert de inzet van het team. Ze gaat ervan uit dat de school op de ingeslagen weg verder gaat en de aanbevelingen uit dit verslag ter harte neemt om de onderwijskwaliteit in de toekomst te blijven optimaliseren. Ze wenst de teamleden daarbij veel succes.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus

Kleuteronderwijs - Leergebieden

- wiskundige initiatie
- wereldoriëntatie

Lager onderwijs - Leergebieden

- wiskunde
- wereldoriëntatie

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Personeel - Professionalisering

- Deskundigheidsbevordering

Onderwijs - Evaluatie

- Rapporteringspraktijk

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

3.1.1.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie

Voldoet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor het leergebied wiskundige initiatie in voldoende mate na. De verschillende domeinen komen intentioneel aan bod in doelgerichte en gevarieerde speelleersituaties. De kleuters krijgen voldoende ontwikkelingsmaterialen om wiskundige ervaringen op te doen. De positieve begeleidingsstijl van het gemotiveerde kleuterteam en de preventieve basiszorg zijn sterk ondersteunend.

3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor het leergebied wereldoriëntatie in voldoende mate na. De geïntegreerde werking zorgt voor een natuurlijke samenhang tussen de verschillende domeinen van het leergebied en over de leergebieden heen. De kleuters krijgen volop kansen om in een rijke stimulerende omgeving te exploreren en te experimenteren. De betrokkenheid om via allerlei onderzoekjes wereldoriënterende vaardigheden te verwerven is groot.

3.1.1.3 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie en wereldoriëntatie

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

Voor beide leergebieden hanteren de kleuteronderwijzers een koepel eigen instrument als referentiekader. Daarnaast maken ze gebruik van allerlei bronnenmateriaal om het onderwijsaanbod te verrijken.

De dag start doorgaans met een informeel onthaal en met vrije kleuterinitiatieven. Tijdens kringmomenten (onder meer praatronde, fotoronde, nieuwsronde en natuurrunde) verwoorden kleuters hun interesses. Deze onderwerpen vormen meestal het uitgangspunt voor de planning van het onderwijsaanbod. In een praatrondeschrift, een praatrondeboek en/of op projectfiches concretiseren de kleuteronderwijzers activiteiten, al dan niet uitgesplitst per leergebied. Ze gebruiken een digitaal agendaprogramma om het wekelijks uurrooster op een eigen manier in te vullen. Ze verwijzen daarbij vooral naar clusterdoelen. Heel wat activiteiten vertonen dan ook een overvloed aan mogelijke leerplandoelen. De meeste teamleden registreren in mindere mate een beperkte selectie van gerichte focusdoelen die ze expliciet willen nastreven en observeren. Hierdoor gaan kansen verloren om een efficiënt doelgericht onderwijsaanbod te realiseren. In sommige leefgroepen gebeuren de digitale registraties van projecten veelal pas na afloop van elk project. Op schoolniveau bestaan weinig afspraken over het gebruik van verschillende instrumenten en registratiemiddelen. Niet iedereen benut de datagegevens en de mogelijkheden van het digitaal agendaprogramma om het onderwijsaanbod bij te sturen.

Uit documentanalyse blijkt dat het onderwijsaanbod voor beide leergebieden gevarieerd en vrij evenwichtig is. Meerdere kleuteronderwijzers verwoorden dat ze geregeld de leerplandoelen overlopen om de volledigheid van het onderwijsaanbod te bewaken en waar wenselijk bij te sturen. Sommigen gebruiken een 'checklist' om dit te registreren.

De geïntegreerde projectmatige werking staat centraal en zorgt voor een sterke horizontale samenhang tussen leergebieden en tussen meerdere domeinen. Op schoolniveau zijn enkele groeilijnen uitgewerkt die getuigen van een verticale samenhang doorheen de kleuterafdeling. Voor wiskundige initiatie biedt een gradueel opgebouwde begrippenlijst houvast om tijdens gerichte activiteiten en onthaalmomenten aandacht te besteden aan wiskundige begripsvorming. Er gaat intentionele aandacht naar ontluikende gecijferdheid. Niet alleen getallen, maar ook aspecten van meten en ruimte komen geregeld aan bod. In de hoogste leefgroepen worden de getalbeelden en hoeveelheden tot tien duidelijk gevisualiseerd. Voor wereldoriëntatie krijgt het domein tijd ruime aandacht bij onder meer het gebruik van kalenders. De verschillende kalenders ondersteunen kleuters bij de ontwikkeling van tijdsbesef. Een uitgewerkt overzicht vermeldt een graduele opbouw per leefgroep, gelinkt aan ontwikkelingsdoelen. De schoolorganisatie kenmerkt zich door een A- en B-stroom, waarbij de A-klassen enerzijds en de B-klassen anderzijds verticaal doorstromen. Diverse formeel georganiseerde initiatieven getuigen hiervan. De verticale samenhang per 'stroom' wordt sterker uitgewerkt dan de parallelle samenwerking, die veeleer informeel verloopt. Iedere leefgroep werkt grotendeels met eigen projecten.

De kleuteronderwijzers streven een brede, harmonische vorming na. Door in te spelen op de interesses en de leefwereld van de kinderen is het onderwijsaanbod sterk werkelijkheidsgericht. Speelleermaterialen en gerichte activiteiten bieden kansen om wiskundige competenties te verwerven. Voor wereldoriëntatie sluiten de vele leeruitstappen in alle leefgroepen nauw aan bij de projecten. Ze zorgen ervoor dat kleuters ook ervaringen opdoen buiten de schoolmuren. Sommige leefgroepen organiseren meerdaagse extra-murosactiviteiten. Er is een goede verhouding tussen leerkrachtgestuurd en zelfontwikkelend leren. Stappenplannen, pictogrammen, een takenbord en een keuzebord ondersteunen de zelfredzaamheid, de groei naar zelfstandigheid en het zelfgestuurd leren. Er is een graduele opbouw van onmiddellijke opdrachten, naar dag- en weekplanningen. Op geregelde tijdstippen bieden kleuterjuffen ateliers aan waarin niet alleen muzische maar ook wereldoriënterende activiteiten aan bod komen. Daarnaast doet de school meermaals een beroep op mama's, papa's, oma's, opa's ... om de betrokkenheid van kinderen en ouders te vergroten.

Conform de visie van Freinet creëren de kleuteronderwijzers een omgeving waarin kinderen leren om onderzoeksvragen te stellen. Ze respecteren de denkstrategieën die kleuters hanteren en laten hen volop exploreren en experimenteren. Ze bieden niet alleen kansen om een antwoord te zoeken op relevante vragen, maar stimuleren hen ook om op geregelde tijdstippen denkstappen te verwoorden of verslag uit te brengen.

De school organiseert wekelijks integratie-activiteiten tussen de oudste kleuters en het eerste leerjaar, alsook tussen andere kleutergroepen. Dit resulteert in gelijkgerichte werkvormen en materialen die de overgang van de kleuters naar de volgende leefgroep vereenvoudigen.

Onderwijsorganisatie
Klasmanagement

Gemotiveerde kleuteronderwijzers zorgen voor een positief leer- en leefklimaat. De meestal dubbele klaslokalen zijn ruim, maar toch overdadig ingericht. Ze zijn grotendeels volgestouwd met hoeken, kasten, tafels en allerlei versierende elementen, waardoor ze nogal druk ogen. De speelleerhoeken staan veelal in het teken van het lopende project en getuigen van een rijke uitdagende leeromgeving. De kleuteronderwijzers gebruiken de gangen als uitbreiding van de leer- en speelruimte. Rituelen en weerkerende activiteiten bieden houvast aan de kleuters. De positieve begeleidingsstijl van het kleuterteam en het respect voor elk individueel kind creëren een veilige en aangename kleuterklas. Wisselende groeperingsvormen en werkvormen bevorderen het leren van en met elkaar.

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen

De kleuterafdeling beschikt over een ruim aanbod aan (levensechte) ontwikkelingsmaterialen om ervaringskansen te bieden en ontwikkelingsdoelen na te streven. De kleuteronderwijzers zorgen door de educatieve spellen en andere (zelfgemaakte) spelmaterialen voor impulsen om wiskundige en wereldoriënterende kennis en vaardigheden te verwerven. Sommige materialen zijn minder vlot toegankelijk omwille van het stapel-effect. Elke leefgroep beschikt over minstens één computer met internetverbinding. De beschikbare software kan niet op alle computers worden afgespeeld, maar online-applicaties compenseren dit onderwijsaanbod ruimschoots. Het puzzelaanbod vertoont een gradatie en wordt klasgebonden uitgewerkt en gevisualiseerd. Alle teamleden hebben een uitgebreide inventarislijst van beschikbare materialen. Uit gesprekken blijkt dat ze deze materialen spontaan onderling uitwisselen aan elkaar. Daarnaast brengen kleuters en ouders geregeld materialen mee. Dit verhoogt hun betrokkenheid aanzienlijk.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Kindvolgsysteem
Gericht op bijsturing

De kleuteronderwijzers gaan de ontwikkeling van de kleuters op diverse manieren na. Naast de vele spontane observaties, screenen ze tweemaal per jaar een aantal aspecten, waaronder het welbevinden, de betrokkenheid, vaardigheden, freinettechnieken, cognitieve en sociaal-emotionele items. De resultaten nemen ze op in een digitaal kindvolgsysteem. Voor de allerjongste kleuters doet een beperkte observatielijst dienst als registratiedocument. De observaties voor het leergebied wereldoriëntatie worden minder expliciet en veeleer summier in kaart gebracht. De link met de leerplandoelen ontbreekt grotendeels en de beeldvorming is minder representatief.

Op vraag neemt de school bij oudere kleuters met zorgnoden genormeerde tests af voor rekenbegrippen en schoolrijpheid. Deze tests dienen als bijkomend observatie-instrument.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

Door formele overgangsgesprekken, het kindvolgsysteem, wekelijkse integratie-activiteiten en de vele informele overlegmomenten krijgen kleuteronderwijzers een zicht op de beginsituatie van kleuters. Eigen observaties verfijnen dit beeld.

In de zorgvisie komt duidelijk naar voor dat de klasleerkracht verantwoordelijk is voor de eerstelijnszorg. Gerichte observaties vormen vaak het vertrekpunt voor eventuele bijsturing van de aanpak. Kleuteronderwijzers verwoorden dat ze een gedifferentieerd onderwijsaanbod bieden. Kleuters die niet vorderen zoals verwacht, krijgen bijkomende ondersteuning. Dit gebeurt veelal na overleg met collega's of met het zorgteam. Een ambulante leerkracht biedt wekelijks meermaals ondersteuning aan klasgroepen, deelgroepen of individuele kleuters. De meeste ondersteuningsacties hebben veeleer betrekking op het leergebied wiskundige initiatie en in mindere mate op het leergebied wereldoriëntatie.

Tweemaal per jaar vindt een zorgoverleg plaats met de zorgcoördinator, gebaseerd op de screening van het kindvolgsysteem en een observatieverslag. Tijdens dit overleg komen alle kleuters aan bod. Daarnaast organiseert de school bijkomende zorgteams, waarbij tevens ouders en desgewenst het Centrum voor Leerlingenbegeleiding (CLB) en/of andere externen betrokken worden. De teamleden werken vooral vanuit het uitgangspunt van wat wel goed gaat op school. Afspraken naar klaswerking en thuiswerking worden opgenomen in een individueel handelingsplan. In het klasschrift staan de vroeger genomen ondersteuningsacties. De zorgcoördinator neemt de registratie van doelgerichte observaties en vaststellingen van gesprekken met externen voor haar rekening. Zij coördineert tevens de zorgacties op school-, leerkracht- en leerlingniveau. De school hecht veel belang aan een positieve onthaal- en informatiecultuur door formele en informele ontmoetingsmomenten met ouders te creëren.

3.1.1.4 Lager onderwijs: wiskunde

Voldoet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen voor het leergebied wiskunde in voldoende mate. De onderwijzers realiseren een evenwichtig en gradueel onderwijsaanbod. Wiskundige onderzoeken en aspecten van levend rekenen dragen bij tot handelingsgericht en realistisch rekenonderwijs. De rijke materiële uitrusting biedt kansen om wiskundige vaardigheden en inzichten te verwerven. De evaluatiepraktijk is evenwichtig. De leerbegeleiding is erop gericht om leerlingen zo efficiënt mogelijk te ondersteunen.

Curriculum Onderwijsaanbod

Referentiekader

Planning

Evenwichtig en volledig

Samenhang

Brede harmonische vorming

Actief leren

De school beschikt over outputgegevens die erop wijzen dat de meeste leerlingen de eindtermen voor het leergebied wiskunde bereiken.

Een gradueel opgebouwd onderwijsleerpakket dient als referentiekader om de leerinhouden van het leergebied wiskunde aan te bieden. Waar nodig sturen de onderwijzers dit bij in functie van (individuele) leerlingen. Recent is een pilootproject opgestart: één onderwijzer hanteert het leerplan als leidraad om een alternatief onderwijsaanbod uit te werken. Wiskundige onderzoeken worden aangevuld met leerstofinhouden en toepassingsvormen uit diverse bronnenmaterialen.

De teamleden baseren zich vrij consequent op de jaarplanning van het onderwijsleerpakket. Er bestaan echter weinig afspraken op schoolniveau om dit leergebied uit te schrijven in de agenda. Bij de meesten zijn dan ook weinig sporen terug te vinden in de digitale week- en dagplanning.

Uit documentanalyse en gesprekken blijkt dat het basisaanbod voldoende evenwichtig is. De onderwijzers bieden geregeld bijkomende of vervangende werkbladen aan met gerichte remediërende of verrijkende oefeningen.

De onderwijzers gebruiken de wandplaten bij het onderwijsleerpakket om aspecten van het leergebied wiskunde te visualiseren aan de klaswanden. In meerdere klassen is er een overaanbod, hangen de wandplaten op een minder centrale plaats of is de informatie moeilijk leesbaar. De teamleden hebben de functionaliteit ervan nog niet in vraag gesteld. Sommigen afficheren nog bijkomende informatie over heuristieken, rekentaal en/of referentiematen. Een doordachte verticale graduele opbouw ontbreekt op schoolniveau. Dit is een gemiste kans als ondersteuning om het wiskundig inzicht bij leerlingen te verhogen. Tussen sommige leefgroepen bestaan informele afspraken over het aanbrengen en uitdiepen van bepaalde leerstofonderdelen. Vanuit de geïntegreerde freinetwerking zorgen teamleden voor waardevolle voorbeelden van horizontale samenhang tussen de domeinen onderling en met andere leergebieden. De leergebiedoverschrijdende eindtermen sociale vaardigheden, leren leren en informatie- en communicatietechnologie (ICT) krijgen ruimschoots aandacht binnen het wiskundig onderwijsaanbod.

De onderwijzers hebben oog voor de brede, harmonische vorming van leerlingen. Motiverende doe-opdrachten in realistische contexten en wiskundige onderzoeken dagen leerlingen uit om actief en creatief te zoeken naar oplossingen. Vooral de domeinen meten en meetkunde geven aanleiding tot aspecten van levend rekenen. Zelfstandige en coöperatieve werkvormen, alsook wisselende groepeeringsvormen binnen en over leeftijdsgroepen heen, bevorderen het zelfontdekkend leren en het leren van en met elkaar. Concrete materialen ondersteunen het denkproces. De werkwijze om geregeld ervaringen terug te koppelen naar medeleerlingen en denkstappen te verwoorden geeft onderwijzers onder meer zicht op het onderwijsleerproces van kinderen.

Onderwijsorganisatie
Onderwijstijd
Klasmanagement

Uit de planning blijkt dat teamleden voldoende onderwijstijd voorzien voor dit leergebied. Geregeld benutten leerlingen de vrije werktijd om wiskundige opdrachten uit te voeren of af te werken.

Niettegenstaande leerlingen vaak in de klas, in de gang of op andere locaties aan gedifferentieerde opdrachten bezig zijn, verloopt de organisatie rustig en gestructureerd. De onderwijzers gebruiken een ontwikkelingsstimulerende begeleidingsstijl die het zelfbeeld, de motivatie en het initiatief van leerlingen ten goede komt.

Materieel beheer
Uitrusting
Leermiddelen

Naast de minimale materiële vereisten die nodig zijn om de eindtermen voor dit leergebied te bereiken, is er ook een ruime waaier aan spel- en differentiatiemateriaal beschikbaar. Alle klassen zijn uitgerust met meerdere computers met internetverbinding. Cd-roms en digitale software worden frequent gebruikt. De oudste leefgroepen beschikken ook over een digitaal bord. De digitale klok, als didactisch hulpmiddel naast de analoge klok, ontbreekt in bijna alle klassen. Nochtans biedt de combinatie van analoge en digitale tijd visuele ondersteuning bij het spontane kloklezen.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Gericht op bijsturing

De onderwijzers evalueren de verschillende domeinen van dit leergebied. Ze hanteren een evaluatieblad per domein. Ze baseren zich daarvoor hoofdzakelijk op de toetsen van het onderwijsleerpakket. Soms passen ze deze aan of stellen ze zelfgemaakte mondelinge en schriftelijke toetsen op. Meerdere teamleden plannen vooraf een herhalingsles of geven herhalingsoefeningen, zodat leerlingen zich beter kunnen voorbereiden. Zwakke(re) resultaten of frequente fouten op werkbladen, leiden tot extra ondersteuning en remediëring. Dit gebeurt in de jongere leefgroepen meestal in overleg met de ambulante leerkracht of de zorgcoördinator. Waar wenselijk wordt tempo- of leerstofdifferentiatie aangeboden.

Bij nieuwe leerlingen neemt de school genormeerde tests af om een beter zicht te krijgen op het beheersingsniveau van de individuele leerling. De kinderen van het zesde leerjaar nemen voor dit leergebied deel aan externe toetsen van de eigen onderwijskoepel. De resultaten wijzen uit dat de meesten de eindtermen in voldoende mate behalen. De klastitularissen van de oudste leefgroep analyseren de resultaten op klasniveau om het onderwijsaanbod desgewenst bij te sturen. Ze maken daarbij vooral de vergelijking met het Vlaamse gemiddelde. De bevindingen geven ze weer in een verslag. De school heeft niet de gewoonte om de eigen outputresultaten systematisch te vergelijken met de simulatiegroep. Ze laat ook nog kansen liggen om op een kwalitatieve wijze deze output te analyseren met alle teamleden.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

Vanuit overgangsgesprekken en relevante informatie in een zorgmap en/of het digitaal leerlingvolgsysteem, krijgen teamleden zicht op hun nieuwe leerlingen. Zo kunnen ze van bij de aanvang rekening houden met de mogelijkheden van de kinderen en inspelen op bepaalde noden. Tweemaal per schooljaar bespreken de zorgcoördinator en de klastitularis alle leerlingen van de leefgroep. Hiervan is een schriftelijke neerslag terug te vinden in het digitaal leerlingvolgsysteem.

De school baseert zich op de principes van het handelingsgericht werken om zorg te bieden aan leerlingen. De klastitularis staat centraal in de zorgwerking. Hij is verantwoordelijk voor de eerstelijnszorg in de leefgroep. Stappenplannen, onthoudboekjes en concrete materialen ondersteunen het leerproces van leerlingen. Eén leefgroep maakt gebruik van placemats met wiskundige achtergrondinformatie op niveau van de individuele leerling. Dit geldt als een voorbeeld van goede praktijk. Op basis van observaties, toetsresultaten en gesprekken met leerlingen voorzien de onderwijzers differentiatie. Verlengde instructie, remediëring, verdieping en (huis)taakdifferentiatie zijn enkele voorbeelden hiervan. De meeste leefgroepen krijgen geregeld ondersteuning van een ambulante leerkracht of van de zorgcoördinator. Sommigen kunnen een beroep doen op studenten orthopedagogie. Uit gesprekken blijkt dat deze vorm van ondersteuning in bepaalde leefgroepen niet altijd efficiënt verloopt.

Voor sommige leerlingen is het nodig om verhoogde zorg aan te bieden. Het zorgoverleg, bestaande uit de directeur, de klastitularis, de zorgcoördinator en eventueel een medewerker van het CLB, heeft een ondersteunende rol op niveau van de leerkracht en de leerling. Een handelingsplan vermeldt afspraken en concrete maatregelen voor de verschillende betrokkenen. Dit plan wordt op geregelde basis opgevolgd, geëvalueerd en eventueel bijgesteld. Ouders worden uitgenodigd op een zorgteam of een individueel gesprek als mede-eigenaar van het opvoedingsproces van het kind. Enkele leerlingen krijgen uitbreiding van zorg door externe zorgverleners zoals logopedisten, GON-begeleiders (Geïntegreerd onderwijs) en dergelijke.

De school ontwikkelt waardevolle initiatieven die een vlotte doorstroom van de ene leefgroep naar de volgende leefgroep en van het ene onderwijsniveau naar het volgende onderwijsniveau bevorderen. Ze werken drempelverlagend.

3.1.1.5 Lager onderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen voor het leergebied wereldoriëntatie in voldoende mate. De onderwijzers organiseren een doelgericht, evenwichtig en gevarieerd onderwijsaanbod. Structuur, inspraak, coöperatieve werkvormen en een procesgerichte evaluatiepraktijk ondersteunen het leerproces van de leerlingen.

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

De school beschikt over outputgegevens die erop wijzen dat de meeste leerlingen de eindtermen voor het leergebied wereldoriëntatie bereiken.

De onderwijzers hanteren de leerplandoelen als referentiekader. Op overzichtslijsten markeren ze per domein welke doelen voor hun leefgroep aan bod moeten komen. Dit ondersteunt hen bij de uitwerking van projecten. De projectwerking sluit aan bij de visie en de uitgangspunten van de eindtermen. De teamleden beschikken over een breed gamma aan bronnenmaterialen waaruit ze ideeën halen om het onderwijsaanbod te verrijken.

De meeste leefgroepen werken met een weekplanning. Zo hebben de leerlingen op maandag al een zicht op komende activiteiten en taken, ter ondersteuning bij het leren plannen. De onderwijzers volgen vrij strikt de tijdsverdeling volgens het uurrooster. Sommige uitstappen en activiteiten plannen ze al geruime tijd vooraf. De doelgerichtheid en de tijdige reservatie zijn daarbij doorslaggevende argumenten.

De onderwijzers verwijzen op de papieren doelenlijsten naar projecten en/of concrete activiteiten. Dit helpt hen bij het doelgericht bewaken van het onderwijsaanbod dat ze sterk afstemmen op de interesses van de leerlingen. Uit documentanalyse blijkt dat de verschillende domeinen voldoende evenwichtig aan bod komen. Verschillende kringmomenten zijn gelinkt aan één of meerdere domeinen van wereldoriëntatie. Sommige onderwijzers gebruiken een mindmap om, in overleg met de kinderen, projecten domeinoverschrijdend uit te werken. De doelgerichtheid bij projecten is zeer wisselend. Het aantal focusdoelen varieert van enkele tot een lange opsomming. De functionaliteit hiervan is nog niet in vraag gesteld.

Voor de domeinen tijd en ruimte bestaan afspraken die duiden op een verticale samenhang. Sinds een tweetal jaren noteren de onderwijzers projecten in de digitale agenda, zodat iedereen die op elk moment kan raadplegen. Sommigen verwoorden dat ze projectmappen of –bundels doorgeven naar de volgende leefgroep om overlapping van leerstof zoveel mogelijk te vermijden. De meeste projecten zijn vrij breed uitgewerkt. Ze vertonen een horizontale samenhang binnen de domeinen van wereldoriëntatie en meestal ook met andere leergebieden zoals onder meer Nederlands, wiskunde en muzische vorming. Klasoverschrijdend organiseert de lagere afdeling ateliers, waarbij veelal ook aspecten van wereldoriëntatie aan bod komen.

De werkelijkheidsgerichte onderwijsaanpak bevordert een brede, harmonische vorming. De onderwijzers organiseren geregeld leeruitstappen die verwijzen naar natuurkundige, historische en/of culturele aspecten, al dan niet in de schoolomgeving. In het kader van de integratie kiest de school er bewust voor om de meerdaagse boerderijklass niet met parallelgroepen te organiseren, maar over sommige leefgroepen heen. De teamleden betrekken ouders spontaan bij het school- en klasgebeuren tijdens onder meer de atelierwerking.

De leerlingen krijgen zeer veel inspraak in de projectwerking en de invulling van de verschillende rondes. Tal van kansen tot exploreren en experimenteren tijdens zelfstandige en coöperatieve werkvormen bevorderen het actief leerproces. Zelfgestuurd leren en onderzoeken, ervaringen verwoorden en experimenten demonstreren, luisteren naar elkaar en kritische vragen stellen vormen de rode draad doorheen de vele activiteiten.

Onderwijsorganisatie

*Onderwijstijd
Klasmanagement*

Uit observatiemomenten blijkt dat leerlingen de werktijd zinvol benutten om opdrachten uit te voeren of af te werken. De onderwijzers zorgen voor een stimulerende leef- en leeromgeving. Vaste rituelen en wekerende activiteiten bieden de nodige structuur. De dubbele klaslokalen zijn overwegend ordelijk en overzichtelijk ingericht en worden ten volle benut. De klasopstelling nodigt spontaan uit tot wisselende werkvormen.

Materieel beheer

Uitrusting
Leermiddelen

De lagere afdeling beschikt over voldoende leermiddelen om de leerplandoelen te realiseren. De boekenhoeken zijn doorgaans goed uitgebouwd. De meeste onderwijzers vullen hun klasbibliotheek aan met (eigen) waardevolle naslagwerken. De grote betrokkenheid van kinderen en ouders zorgt ervoor dat veelvuldig materialen worden meegebracht naar school.

De leerlingen maken gebruik van meerdere computers in de klaslokalen. De prioritaire nascholingen rond ICT creëren mogelijkheden om het leerproces van leerlingen te faciliteren. De oudste leefgroepen beschikken over een digitaal bord, wat bijkomende kansen biedt voor visueel en auditief ondersteunend beeldmateriaal.

In alle klassen zijn de noodzakelijke gradueel opgebouwde tijd- en ruimtekaders aanwezig. In sommige lokalen zijn ze minder toegankelijk voor de leerlingen, waardoor niet alle onderwijzers deze kaders functioneel en dynamisch aanwenden om het historisch besef te verruimen en het ruimtelijk inzicht bij leerlingen te bevorderen. In sommige klassen visualiseren de onderwijzers het verband tussen de actualiteit, de ruimtekaders en/of de tijds-kaders. Dit geldt als een waardevol praktijkvoorbeeld.

Evaluatie Evaluatiepraktijk <i>Evenwichtig en representatief</i> <i>Gericht op bijsturing</i>	De onderwijzers besteden ruime aandacht aan procesevaluatie. Ze geven geregeld (mondelinge) feedback op het dagelijkse werk, de werkhouding en sociale vaardigheden. Ze hechten veel belang aan de zelfevaluatie van leerlingen en aan vormen van peerfeedback. Op een formele toets volgt meestal schriftelijke feedback. Uit documentanalyse blijkt dat de inhoud van de toetsen zeer variërend is: van relevante en algemene kennis tot detaillistische en particuliere leerstofkennis. Sommige inhouden wijken dermate af van de te bereiken leerplandoelen, dat de zinvolheid ervan in vraag dient gesteld te worden. In de jongste leefgroep gebeurt de kennisevaluatie zeer summier. Die beperkt zich hooguit tot mondeling enkele algemene vraagjes stellen in de kring, waarbij niet eens alle leerlingen aan bod komen. Meerdere productevaluaties zijn daardoor weinig valide en onbetrouwbaar. Naar aanleiding van outputresultaten voor dit leergebied, stuurde de oudste leefgroep enkele jaren geleden haar werking bij. Na de projecten voorziet ze meer gezamenlijke momenten waarbij de leerstof met de hele groep aan bod komt. Ze maakt van elk project een synthesebundel en behandelt deze klassikaal. Tijdens lessen legt ze de klemtoon op leren leren. Na de klassikale lessen volgt steeds een toets.
Begeleiding Leerbegeleiding <i>Beeldvorming</i> <i>Zorg</i>	In het leerlingvolgsysteem zijn weinig gegevens terug te vinden die specifiek naar het leergebied wereldoriëntatie verwijzen. Binnen aspecten van freinettechnieken komen elementen van wereldoriëntatie wel aan bod. De projectwerking biedt mogelijkheden om te differentiëren. Hiervan zijn echter weinig schriftelijke sporen terug te vinden. Enkele GON-kinderen krijgen begeleiding van externe hulpverleners voor aspecten van de projecten. Deze vorm van ondersteuning brengt structuur bij de verwerking van de opdrachten en de leerstof.

3.1.2 ***Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?***

De instelling gaat op systematische wijze de situatie op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne na. Dat blijkt uit de regelmaat waarmee ze controles, risicoanalyses en inspraak van het personeel uitvoert. Daardoor kent ze de tekorten en is ze waakzaam voor ongunstige veranderingen in de leer- en werkomgeving van het personeel en de leerlingen.

De werkwijze van de instelling toont aan dat ze gebruikmaakt van de analyses van deskundigen en dat ze rekening houdt met de opmerkingen. Opgemerkte tekorten neemt ze op in de plannen die voldoende uitgeschreven zijn en vallen onder het beheer van de stedelijke overheid. De diensten beschikken over een voldoende budget om de tekorten en inbreuken weg te werken.

In de controles en adviezen van externe controlediensten en van de preventieadviseur van de stad Gent zijn enkele tekorten opgemerkt op het vlak van woonbaarheid en veiligheid. Deze tekorten zijn op het ogenblik van de doorlichting gedeeltelijk opgelost. Aan de vraag van de preventieadviseur om het advies van de brandweer over structurele aspecten te vragen is gevolg gegeven. In het keuringsverslag van de elektrische installaties staan enkele tekorten opgesomd. Er is een gunningsprocedure door het stadsbestuur opgestart om hieraan tegemoet te komen. De school beschikt niet over een geactualiseerde asbestinventaris. Door het stadsbestuur is een gunningsprocedure opgestart om deze inventaris te laten opstellen. De school heeft niet de vereiste milieumelding of milieuvergunning.

De vloer van de turnzaal is niet geschikt voor alle sportactiviteiten. De noodzakelijke pictogrammen betreffende de evacuatie zijn niet altijd conform de regelgeving.

De school krijgt een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde woonbaarheid, veiligheid en hygiëne.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)	ja
Neemt de school de reglementering inzake vakantieperioden en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°)	ja
Wordt de officiële school begeleid door de begeleidingsdienst van het GO!, OVSG of POV? (decreet bao - art. 62,§2,4°)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)	neen
• geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhangen	ja
• de bijdrageregeling	ja
• de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal	ja
• het recht op inzage door de ouders en hun recht op toelichting bij de gegevens die op de leerling betrekking hebben, waaronder de evaluatiegegevens die worden verzameld door de school	neen
• informatie over extra-murosactiviteiten	ja
• de afspraken in verband met het rookverbod	neen
• het reglement inzake tucht en schending van de leefregels van de leerlingen, met inbegrip van een preventieve schorsing, een tijdelijke uitsluiting of een definitieve uitsluiting en inzake de beroepsprocedure, inbegrepen het hanteren van redelijke en haalbare termijnen	ja
• de procedures volgens welke getuigschriften worden toegekend, met inbegrip van de beroepsprocedure	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• de afspraken in verband met onderwijs aan huis	ja
• richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen	ja
• afspraken in verband met huiswerk, agenda's, leerlingenevaluatie en rapporten	ja
• de wijze waarop de leerlingenraad, de schoolraad en de ouderraad in voorkomend geval wordt samengesteld	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)	ja
Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)	ja
• de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt	ja
• de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen	ja
• de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert	ja
• de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs	ja
• de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen	ja
Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)	neen
Voert de school een zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid met het oog op de optimale leer- en ontwikkelingskansen van alle leerlingen? (decreet bao - art. 153 septies)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	neen
Bewaart de school de bepaalde lijsten, notulen en dossiers met betrekking tot het getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	neen
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van attesten aan leerlingen die geen getuigschriften krijgen? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	neen
Respecteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 48)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Deskundigheidsbevordering

Doelgerichtheid De school heeft een uitgeschreven visie op nascholing en nascholingsbeleid. Ze gaat ervan uit dat elk teamlid zich engageert tot permanent en levenslang leren. Ze vindt het welbevinden van teamleden belangrijk en investeert daarom in de persoonlijke ontwikkeling. De directeur voert een open informatiebeleid en coördineert het nascholingsbeleid. De teamleden bekijken jaarlijks de nascholingsprioriteiten.

Elk jaar stelt de school een nascholingsplan op dat het team goedkeurt. Dit plan bevat een overzicht van individuele en procesmatige nascholingen. Ze lijst mogelijke doelen van voltallige teams, deelteams, het kernteam, het veiligheid-preventieteam, collegagroepen freinetonderwijs en buitenschoolse teams rond een digitaal registratietool op. Dit schooljaar benutte het team reeds twee pedagogische studiedagen om zich te verdiepen in de leergebiedoverschrijdende eindtermen van ICT. De inhoud van de derde pedagogische studiedag ligt nog niet vast. De focus voor volgende jaren is de horizontale en doorgaande lijn in de freinetwerking van de school.

Ondersteuning De teamleden krijgen meermaals informatie over een nascholingsaanbod. Wie interesse vertoont, maakt zijn voorkeur kenbaar. Op het einde van het schooljaar kiest het team samen de prioriteiten van de school en wordt beslist wie welke nascholing mag volgen. Het beleid kiest steeds meer voor gezamenlijke nascholingen. De school doet hiervoor veelal een beroep op de pedagogische begeleidingsdienst. Interne expertise wordt in mindere mate formeel benut. Teamleden die individuele nascholingen volgen, zorgen achteraf voor een terugkoppeling naar de collega's. Leerkrachten verwoorden deze werkwijze als leerrijk.

De school doet geregeld een beroep op de pedagogische begeleidingsdienst van de stad. Binnen het stedelijk onderwijsnet zitten leerkrachten meermaals samen met collega's van andere freinetscholen. Deze interfreinet collegagroepen wisselen aspecten van de klaspraktijk aan elkaar uit en brengen tevens een bezoek aan elkaars klassen. Vrijwillige deelname aan bijeenkomsten van de Freinetbeweging versterkt de professionalisering van de leerkrachten.

Tijdens directie- en regiovergaderingen en de jaarlijkse directietweedaagse wisselen directeurs relevante informatie uit onder elkaar.

Doeltreffendheid Om inhoudelijke aspecten per niveaugroep nog beter op elkaar af te stemmen, voorziet het beleid specifieke deelteamvergaderingen. De teamleden geven aan dat ze hierdoor de gelijkgerichtheid binnen de school beter kunnen bewaken.

Uit gesprekken en documentanalyse blijkt dat meerdere teamleden een onvolledig zicht hebben op de visie en de uitgangspunten van sommige vernieuwde (deel)leerplannen. De school heeft zich nog geen vragen gesteld bij de doeltreffendheid van de manier waarop ze deze inhouden tot nu toe introduceert en implementeert.

Niettegenstaande de school een effectenmeting van haar nascholingsbeleid niet expliciet vooropstelt, blijkt uit de praktijk dat de meeste nascholingen invloed hebben op het handelen van teamleden.

Ontwikkeling Uit gesprekken blijkt dat de meeste teamleden openstaan voor vernieuwingen en verdere professionalisering. De directeur heeft al verschillende ideeën over de richting waarin de school nog kan evolueren. Tezelfdertijd vindt ze het belangrijk dat iedereen de nodige tijd en ruimte krijgt om vernieuwingen stap voor stap te realiseren in de klaspraktijk.

Voor ICT heeft de school recentelijk waardevolle stappen gezet onder leiding van de ICT-coördinator en de pedagogische begeleidingsdienst. Het gevolgde traject heeft al veranderingen teweeg gebracht bij teamleden en moet nu nog verder geconcretiseerd worden op de klasvloer.

4.2 Rapporteringspraktijk

Doelgerichtheid De school heeft een visietekst waarin ze haar rapporteringspraktijk toelicht. De lagere afdeling zocht vorig schooljaar een alternatief voor het puntensysteem en werkt nu op basis daarvan met een puntenloos rapport. Enkel de oudste leefgroep hanteert een combinatie van beoordelingscategorieën en punten als overstap naar en als voorbereiding op het secundair onderwijs. Ouders kunnen op aanvraag te allen tijde punten inkijken. De kleuterafdeling streeft naar een transparante rapportering.

Ondersteuning De school voorziet verschillende kanalen om te rapporteren aan ouders. De E-zine (nieuwsbrief) en de schoolwebsite verschaffen informatie voor alle ouders. De klasblogs geven sfeerbeelden weer. Bij het begin van het schooljaar geeft elke leerkracht uitleg over de specifieke klaswerking. Ouders krijgen geregeld een kijk op werkjes zodat ze de ontwikkeling van het kind kunnen volgen.

De kleuteronderwijzers rapporteren via spontane klasdeurcontacten, het heen- en weerschrift en het praatrondeschrift. Twee keer per jaar bespreken ze de evolutie van het individuele kind in al zijn facetten tijdens het oudercontact. Observaties en vaststellingen in het kindrapport bieden daarbij ondersteuning.

In de lagere afdeling liggen toetsen, projecten en observaties aan de basis van de rapporteringspraktijk. Twee keer per jaar krijgen de leerlingen een uitgebreid schoolrapport. Een evaluatiebundel toont de vorderingen voor Nederlands en wiskunde. Projecten en rondes worden kort geëvalueerd. Toetsen bieden bijkomende gedetailleerde informatie. In 'Mijn spiegelbeeld' evalueren de leerlingen zichzelf, aangevuld met reacties van de leerkracht. De oudste leefgroep krijgt vier rapporten. Twee zijn analoog aan de andere leefgroepen, met toevoeging van het leergebied Frans; twee bevatten puntenscores en percentages. Een attituderapport vervolledigt de bundel. De bijzondere leermeester lichamelijke opvoeding rapporteert slechts één keer per schooljaar.

De teamleden beschikken over diverse kanalen om schoolintern aan elkaar te rapporteren. De informele gesprekken, de (deel)teamvergaderingen, het zorgoverleg, de overgangsgesprekken en het digitaal leerlingvolgsysteem zijn slechts enkele voorbeelden. Het team noteert de uit te wisselen informatie geregeld in het schooleigen registratiesysteem.

- Doeltreffendheid** De rapporteringspraktijk was vorig schooljaar meermaals het onderwerp van gesprek in (deel)teamvergaderingen. Om breder te rapporteren over kleuters werkte het kleuterteam een kleuterrapport uit. De kleuteronderwijzers reflecteerden daarbij geregeld gezamenlijk op de zinvolheid van het document. De lagere afdeling streefde ernaar om rapporten niet zo beoordelend te laten overkomen en om kinderen minder de gelegenheid te geven om te vergelijken op basis van punten. Dit resulteerde in een puntenloos rapport. Leerkrachten bevestigden dat kinderen nu minder geneigd zijn om resultaten te vergelijken met klasgenoten. Ook ouders geven aan dat ze tevreden zijn over de rapportering.
- Niettegenstaande de school een brede en volledige rapporteringspraktijk nastreeft, blijkt uit documentanalyse dat niet alle leergebieden en leergebiedoverschrijdende eindtermen doelgericht aan bod komen. Voor meerdere leergebieden verloopt de rapportering niet volgens de domeinen van het leerplan en evenmin in overeenstemming met de leerplanvisie. Sommige commentaren zijn vrij algemeen en hebben vooral betrekking op de inzet en de werkhouding van de leerlingen. Daarnaast bepaalt elke onderwijzer zelf in welke mate en over welke domeinen of freinettechnieken hij al dan niet bijkomend rapporteert. De teamleden hebben zich hierover nog geen vragen gesteld. Het beleid erkent dat sommige leergebieden nog eenduidiger en gestructureerder kunnen aangepast worden.
- Ontwikkeling** De school hecht veel belang aan haar rapporteringspraktijk. Zo werd vorig schooljaar een kleuterrapport uitgewerkt en heeft het kleuterteam al een aantal punten voor ogen om dit nieuwe rapport aan te passen naar volgend jaar toe. Ook het rapport van de lagere afdeling werd recent in fasen aangepast. De school beschouwt de rapporteringspraktijk als een groeiproces en blijft de kwaliteit van dit proces als een prioriteit opvolgen.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

- Leiderschap** Samen met de beleidsondersteuner en de zorgcoördinator vormt de directeur het kernteam dat instaat voor het intern leiderschap. Alle leden zijn nieuw in hun functie en werken aan een gezamenlijke visie. Ze geven samen en in overleg met het schoolteam richting aan het schoolbeleid. De directeur heeft jarenlange ervaring in de school. Ze voert een open beleid dat zich kenmerkt door een duidelijke structuur, een grote betrokkenheid en een gedreven inzet. Ze levert waardevolle inspanningen om vertrouwd te geraken met het kleuteronderwijs. Doorloopbezoeken en informele gesprekken zorgen ervoor dat de directeur zoveel mogelijk voeling met de klaspraktijk blijft behouden. De zorgcoördinator behartigt samen met de betrokken zorgleerkrachten de zorgwerking. Werkgroepen zetten zich in voor een aantal inhoudelijke en praktisch-organisatorische aspecten. Geregeld verwoordt de directeur haar appreciatie voor de inbreng en het werk van de teamleden. Deze voelen zich gesteund en gewaardeerd, waardoor de directeur kan rekenen op een grote betrokkenheid. Het team spreekt zich positief uit over het leiderschap op hun school. Dit zorgt voor een aangenaam en stimulerend leef- en werkklimaat.
- Visieontwikkeling** De school profileert zich als een freinetschool. Ze heeft een duidelijke visie op haar invulling van het freinetonderwijs, waarbij ze veel belang hecht aan de totale ontwikkeling van het kind met respect voor de eigenheid van elk individu. Teamleden krijgen een grote pedagogische vrijheid. Doordat de freinetprincipes veelvuldig het onderwerp van gesprek vormen op overlegmomenten, heerst er een grote gelijkgerichtheid. De school communiceert haar visie via allerlei kanalen naar de buitenwereld.
- Besluitvorming** Wekelijks vinden teamvergaderingen plaats op de school. Daarin komen een aantal vaste items aan bod, zoals werkgroepen, zorg, weekpunten, pedagogisch-didactische werking, veiligheid en varia. De teamleden kunnen zelf agendapunten aanbrengen. Om leerkrachten meer ruimte te geven om met elkaar te overleggen over niveauspecifieke onderwerpen, organiseert het beleid deelteamvergaderingen. Dit verhoogt de productiviteit en de interne afstemming. Deelteamvergaderingen worden veelal mondeling teruggekoppeld naar het voltallige schoolteam. De leden van het kernteam sluiten wisselend aan bij één van de deelteamvergaderingen. De leerkrachten geven aan dat ze voldoende inspraak krijgen. Indien nodig en veeleer uitzonderlijk, hakt het kernteam achteraf knopen door.

Kwaliteitszorg	Basisschool De Spiegel streeft naar kwaliteitsvol onderwijs volgens een gedragen en gelijkgerichte visie. Haar interne kwaliteitszorg is gebaseerd op vijf pijlers: schoolklimaat, kind en klas, kind en school, team en relatie met andere partners. Ze hecht veel belang aan de tevredenheid van leerlingen, teamleden en ouders. Diverse werkpunten leidden tot initiatieven om de leefkwaliteit op school te verbeteren. Om de onderwijskwaliteit te bewaken, nemen de leerlingen van het zesde leerjaar deel aan externe eindtoetsen van de onderwijskoepel. De betrokken onderwijzers analyseren de resultaten op leerling- en op klasniveau. Desgewenst sturen ze op basis daarvan hun werking bij. Een diepgaande analyse op schoolniveau, waarbij de school alle teamleden betreft en zich onder meer spiegelt aan de simulatiegroep, ontbreekt vooralsnog. De school volgt de interne kwaliteit vooral op vanuit haar zorgwerking. In de lagere afdeling nemen alle leerlingen deel aan genormeerde tests voor lezen.
GOK- en zorgbeleid	Het schoolteam baseert zijn zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid op de analyse van data die de noden van alle leerlingen op een handelingsplanmatige manier in kaart brengt. De school heeft een correct beeld van het aantal leerlingen dat vanuit het eerste leerjaar doorstroomt tot het zesde leerjaar zonder leerachterstand op te lopen. Ze zet gerichte acties op om de doorstroom te bevorderen. Het schoolteam heeft een visie over de wijze waarop het zijn zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid vorm wil geven. Het team organiseert de acties vanuit operationele doelen die aansluiten bij de noden van de leerlingen. De schoolorganisatie zorgt ervoor dat het team de vooropgestelde doelen binnen het zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid bereikt. De acties op leerling-, leerkracht- en schoolniveau die het schoolteam uitwerkt sluiten nauw aan op de vooropgestelde doelen. Hierbij is er aandacht voor kleuterparticipatie. Het zorgteam evalueert de effecten van de acties binnen het zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid. Het schoolteam heeft in zijn professionaliseringsbeleid aandacht voor de deskundigheidsbevordering van bepaalde teamleden met het oog op het schooleigen zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- In hun onderwijsaanbod bewaken de teamleden een goed evenwicht tussen de inbreng van de kinderen en de na te streven ontwikkelingsdoelen en/of te bereiken eindtermen.
- Het team biedt een werkelijkheidsgericht onderwijsaanbod waarbij een onderzoekende houding centraal staat.
- Aspecten van levend rekenen dragen bij tot handelingsgericht rekenonderwijs.
- De rijke materiële uitrusting biedt kansen om wiskundige inzichten en wereldoriënterende vaardigheden te verwerven.
- Het team hanteert een stimulerende begeleidingsstijl en benut coöperatieve werkvormen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De teamleden benutten professionaliseringsinitiatieven om hun onderwijspraktijk te optimaliseren.
- De school heeft een degelijke visie op een brede rapporteringspraktijk.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het beleid kenmerkt zich door een gestructureerd, deskundig en gedreven leiderschap.
- De directeur hanteert een open democratische leiderschapsstijl en een participatieve besluitvorming.
- De grote inzet van de teamleden en het wederzijds respect creëren een aangenaam en stimulerend leef- en werkklimaat.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Voor het leergebied wereldoriëntatie kunnen de (kleuter)onderwijzers de evaluatiepraktijk nog beter afstemmen op het leerplan.
- De kleuteronderwijzers kunnen de klaslokalen minder overdadig inrichten.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De onderwijzers kunnen de rapporteringspraktijk nog doelgerichter uitwerken conform de visie en de opbouw van de leerplannen.

Wat betreft het algemeen beleid

- De school kan haar kwaliteitszorg verbeteren door externe outputgegevens systematisch met de teamleden op schoolniveau te analyseren.

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' voor het **kleuteronderwijs** en het **lager onderwijs**.
- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.
- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Myriam VANDE MOORTELE de inspecteur-verslaggever	Sophie VANHOVE de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	